

BO MOGOČE KMALU UGOTAVLJATI ALZHEIMERJA IZ RNK* Borut Pogačnik

Štefka L. Zlobec

Foto: arhiv ZIFS

Reška nevrologinja prof. dr. **Vladimira Vuletić** je v zadnjem intervjuju za zelo bran dnevnik 24SATA v intervjuju povedala, da bodo že kmalu pričeli **ugotavljati možnosti začetka Alzheimerjeve bolezni na način analize RNK**. V ZDA so pred kratkim analizirali drobne strukture, ki prihajajo iz možganskih celic in ki lahko prenašajo molekularne informacije iz možganov v krvni obtok. Našli so zapise RNK povezane z Alzheimerjevo boleznijo. Na novo odkriti nanodelček imenovan **SEC**, je specifičen, ker ima posebno močne signale povezane z možgani. Rezultati kažejo, da bi **RNK biomarkerji** potencialno lahko odkrili spremembe povezane z boleznijo veliko prej, kot pa sedanji krvni testi temelječi na proteinih.

V današnji številki **Dela** na 3. strani pa lahko preberete zelo zanimiv članek z naslovom **Prispevek družine pri demenci je pogosto spregledan**, kjer piše o izjemnem povečanju števila oseb z demenco v Sloveniji in v svetu. Malokdaj pa se vprašamo, kdo skrbi za te osebe? **Štefka L. Zlobec**, predsednica **Združenja Spominčica**, pa o tem pravi: »Za ljudi z demenco skrbijo svojci, večinoma so to ženske, običajno iz srednje generacije, ki je še v službi, tako da poleg službe, ki je zahtevna, skrbijo še za osebe z demenco.«

Raziskava o globalnem bremenu bolezni iz leta 2021 je pokazala, da je bilo v svetu že **več kot 52 milijonov ljudi z demenco**. To je tudi **sedmi glavni vzrok invalidnosti na svetu in četrti v Evropi**.

***RNK** je Ribonukleinska kislina. Je ključna biomolekula, ki opravlja vrsto ključnih funkcij v živih organizmih.

OB 50. ŠTEVILKI REVIE MAŽ Borut Pogačnik

Naslovnice revije MAŽ

Foto: arhiv Društva distrofikov Slovenije/arhiv MAŽ

V letu 1999 so v Društvu distrofikov Slovenije pričeli z izdajanjem revije **MAŽ – Mavrica aktivnega življenja**, ki bo letos nosila številko 50. Kot takratni tiskovni predstavnik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije, sem bil naprošen, da napišem prvi članek v prvo številko. Če podrobno preberete ta članek, je mogoče ugotoviti, da so se uresničile številne napovedi, kar zadeva obveščanje in ozaveščanje javnosti o invalidih. Neverjetno je, kako pa so ostali nekateri problemi in upanja še vedno nepotešena, saj invalidi še vedno nimajo redne radijske oddaje o invalidih in invalidnostih na Radiu Slovenija ter kako je nedostopnost v naši družbi prisotna, čeprav bi morale biti vse poti dostopa že decembra 2025 popolnoma omogočene. Po drugi strani pa se je MAŽ izkazal kot izjemen vir informacij za vse oblike mišičnih distrofij in drugih živčno mišičnih bolezni, kot je opazno v vsebinah skozi čas.

Še danes sem vesel, da smo preko radijskega medija uspeli pred mikrofone slovenskih radijskih postaj privabiti več kot 2.000 gostov in to od konca leta 1994 naprej. Med njimi je bilo tudi veliko članov Društva distrofikov Slovenije ter vseh vrst invalidov in invalidnosti, pa strokovnjakov, ki jim na kakršenkoli način pomagajo: zdravnikov, medicinskih sester, politikov, kulturnikov, športnikov in gospodarstvenikov. Seveda se oddaje pojavljajo v etru vsak teden še dandanes, samo Radio Slovenija, kot da ni zainteresirana.

Mogoče se zdi komu, da so **občasne revije slovenskih invalidskih društev in organizacij** nekaj, kar je že povozil čas, vendar pa se je potrebno zavedati, da mnogim, ki so za vedno v domovih in drugih institucijah, stik z matičnim društvom ogromno pomeni. Prejem fizične ali elektronske pošte razbija enoličje dneva in osamljenosti, saj je beseda in fotografije, ki prihajajo iz tovrstnih glasil, morda celo edina mogoča povezava z okoljem, ko so se skrhale vezi ali pa so vsi sorodniki ter nekdanji prijatelji že odšli s tega sveta in je društvo ali organizacija edina povezava med še živimi, kot so žive besede v zapisih oblikovalcev tovrstnih glasil. V organizacijah je to različno razvito. Nekje so to glasila četrletja, polletja ali leta. Vsa pa so zelo dobrodošla.

Če se vrnemo k jubilejni številki MAŽ-a, ne smemo prezreti, da so se kasneje vključevali tudi vsi tisti, ki takrat še niso dejavno sodelovali. To je bil tudi eden od ciljev izdajanja revije, saj **morajo invalidi vedno opozarjati nase, ker so sicer prezrti**.

Upam, da bom zraven tudi ob 100. številki MAŽ-a, kot sem bil pri prvi. Mnogi pravijo, da sem itak povsod zraven...

V PRVI ŠTEVILKI VAM V
POZIV IN RAZMISLEK
PREDSTAVLJAMO NASLEDNJI
PRISPEVEK

BREZ OBVEŠČANJA NE BO OBVEŠČENOSTI

Obveščanje je izredno pomembno za vsako družbeno skupino. V času informacijske družbe se zdi človek brez informacij kot izgubljen. Še zlasti to zadeva invalide. Komunikacijske in arhitekturne ovire so vzrok neobveščenosti, predvsem kar zadeva stike z okoljem. Zato je potrebno med in z invalidi na tem področju ustvariti primernejše "informacijsko" ozračje. Tudi revija MAŽ, ki jo imate zdaj v rokah, je korak k temu.

Že četrto leto pa potekajo na slovenskih lokalnih radijskih postajah mesečne ali štirinajstdnevne tematske oddaje o invalidih, invalidnostih, medicinskih vidikih, rehabilitaciji, druženju, kulturi, športu in zabavi. V teh oddajah, ki jih osebno oblikujem in vodim, nastopajo tudi tisti in takšni invalidi in drugi posamezniki, ki do sedaj še nikoli niso sodelovali na podobnih srečanjih. Brez razlike prav vsi, po eni ali dveh oddajah izgubijo tremo in druge bojzani. Pri tem želimo tudi v prihodnje čim pestreje predstaviti tudi distrofike, njihove starše in vse tiste, ki se z njimi ukvarjajo.

V teh oddajah so že nastopili: Ivo Jakovljevič, Suzana Jerič, Matjaž Ribič, Aleš Žučko, Boža Napret, Danijela Šorc, Karmen Bajt, pok. Boštjan Žargaj in drugi. Tudi predsednik Društva distrofikov Slovenije Boris Šuštaršič vsako leto nastopi vsaj na petih radijskih postajah s svojimi aktualnimi prispevki ob pomembnejših dogodkih. Sicer pa so naše oddaje v zvezi s tem pestrili tudi: prof. dr. Primož Rode, prof. dr. Anton Jeglič, prof. dr. Miro Denišlič, as. mag. Cveto Uršič in drugi.

Naše oddaje potekajo v senci mnogih dogodkov in brez posebne pozornosti javnosti, ki še vedno invalide nekako jemlje kot nujno zlo in ne kot kreativno družbeno skupino. Oddaje so bile uvedene zaradi osveščanja slovenske družbe in države, kot ji nalaga že deklaracija

OZN in pa tudi prvo pravilo Standardnih pravil za izenačevanje možnosti invalidov, ki jih je prav tako sprejela Organizacija združenih narodov. Tudi v naši družbi so še vedno močni predsodki, stereotipi in veliko neznanje o invalidih in vrstah invalidnosti. V teh letih smo uspeli izvesti preko tristo takšnih oddaj. V načrtu pa imamo tudi aktivnosti na področju televizijskih oddaj. Nekaj smo jih v teh letih že uspeli uresničiti na: Televiziji Ideja v Murski Soboti, MMTV, Tele TV v Kranju, TV Celje in drugod. Pričakujemo, da bo Radio Slovenija v svojem dopoldanskem programu, po več letih naših prizadevanj, vključil v svojo programsko shemo tudi redno tedensko ali vsaj štirinajstdnevno oddajo o invalidih.

MAŽ je vaša revija in zato želimo, da v njo pišete. Posebej veseli bomo vaših prispevkov s Primorske, Notranjske, Dolenjske, Gorenjske, Štajerske in Prekmurja. Vaši prispevki so lahko natipkani, napisani s pomočjo računalnika ali na računalniški disketi. Tudi fotografije, ki

SPOŠTOVANI BRALCI!

MAŽ JE VAŠA REVIIJA, ZATO SMO SE V UREDNIŠTVU ODLOČILI, DA PRIPRAVIMO RUBRIKO, NAMENJENO SAMO VAM. TA RUBRIKA, IMENOVANA AHILOVA PETA JE SEDAJ PRED VAMI. NAMENJENA JE VAŠIM PREDLOGOM, RAZLIČNIM POBUDAM, KRITIČNIM POGLEDOM, PA SEVEDA TUDI POHVALAM. ZAVEDAJTE SE, DA STE USTVARJALCI MAŽ-A LAHKO TUDI VI, KI BOSTE S SVOJIMI PRISPEVKI POPESTRILI NAŠO USTVARJALNOST. ZATO PIŠITE, RIŠITE, FOTOGRAFIRAJTE, POSREDUJTE NOVE ZAMISLI, PREDVSEM PA SODELUJTE !!!

VAŠ MAŽ

ste jih uspeli posneti iz svojega življenja in dela, bodo namenjene popestritvi MAŽ-a. Obveščanje med distrofiki je odvisno tudi od vas, ki imate zdaj v rokah našo prvo številko. Soustvarjalci ste in od vas je odvisno, kako pestra bo naša druga številka. Obenem pa pričakujemo tudi vaše predloge za sodelovanje na kateri od radijskih oddaj v letu 1999.

O informiranju bomo pisali tudi v prihodnje. Skušali bomo vključevati in vključiti vse tiste, ki do zdaj niste dejavno sodelovali. Zato pa morate tudi sami opozoriti nase. Čemenja na obrobju je bilo dovolj, nastopil je čas, ko se morajo invalidi napotiti v središče družbenih dogajanj in tam tudi ostati. ■

Borut Pogačnik

Avtor, režiser, scenarist in voditelj radijskih oddaj za invalide (Borut Pogačnik) v elementu.

ABC PROGRAMI KLIČEJO Mojca Božič

ABC programi se že uspešno izvajajo po vsej Sloveniji

Foto: Zveza ŠIS-SPK

Projekt **Aktivno inkluzivno** odpira vrata športa osebam z invalidnostjo po vsej Sloveniji. Njegov cilj je povečati socialno vključenost invalidov, omogočiti dostop do kakovostnih športnih programov ter spodbuditi razvoj vključujočega športnega okolja. V okviru projekta se izvajajo **brezplačni 60-urni ABC programi**, ki vključujejo splošno športno vadbo z raznolikimi športnimi vsebinami. Programi so prilagojeni osebam z invalidnostjo in udeležencem omogočajo redno telesno dejavnost, druženje ter spoznavanje različnih športnih vsebin.

Projekt podpira tudi športna društva, klube in druge organizacije pri razvoju novih **panožnih programov**. V povezovanju s panožnimi športnimi zvezami se bo izvajala integracija športa invalidov na organizacijski ravni, razvili se bodo novi panožni programi in vzpostavili se bodo pogoji za vključevanje invalidov v redne programe športnih društev.

Pomemben del projekta predstavlja tudi **izobraževanje strokovnega kadra**. Organizirajo se brezplačna usposabljanja s področja športa invalidov, namenjena trenerjem, vaditeljem, športnim delavcem in drugim, ki želijo pridobiti nova znanja ter prispevati k bolj vključujočemu športnemu okolju.

Programi se že uspešno izvajajo po vsej Sloveniji, zato **vabimo vse osebe z invalidnostjo**, da se nam pridružijo. Več informacij najdete na www.aktivnoinkluzivno.si.

Za informacije o programih v vašem okolju se obrnite na **regijskega koordinatorja**. Po Sloveniji deluje 12 regijskih koordinatorjev, ki pokrivajo posamezne regije in vam bodo z veseljem pomagali pri vključitvi v program. Kontakti vseh regijskih koordinatorjev so objavljeni na spletni strani <https://www.aktivnoinkluzivno.si/regionalni-centri/>.

AKTIVNO INKLUZIVNO

Socialna vključenost invalidov na področju športa v obdobju 2024 – 2028

ZVEZA ZA ŠPORT
INVALIDOV SLOVENIJE
SLOVENSKI PARALIMPIJSKI KOMITE

SLOVENIJA

OLIMPIJSKI KOMITE
SLOVENIJE
ZDRUŽENJE
ŠPORTNIH ZVEZ

Sofinancira
Evropska unija

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

PREVOZI NA KLIC ZA GIBALNO OVIRANE OSEBE V LJUBLJANI, MARIBORU, CELJU IN NOVI GORICI

Naročilo prevoza na klic

Prevoz lahko naročite preko spletnega obrazca

Foto: DUJPP

Društvo študentov invalidov Slovenije sporoča, da pričenja s ponovnim izvajanjem **Prevozov na klic**, ki so, kot so zapisali na svoji uradni spletni strani, na voljo tudi invalidom, ki nimajo več statusa študenta. Pilotni projekt prilagojenih prevozov pa bo tako v naslednjem letu in pol financirala **Družba za upravljanje javnega potniškega prometa (DUJPP)**.

S tovrstnimi prevozi bodo tako nekaterim invalidom na **območju Ljubljane in Maribora** olajšali mobilnost. Posamezen prevoz upravičenca bo tako mogoč v skupni razdalji do 50 km v obe smeri, in sicer od izhodišča do uporabnika in do želene lokacije ter tudi nazaj do izhodišča. Prva izhodiščna točka je v **Rožni dolini v Ljubljani**, druga pa na **Koroški cesti v Mariboru**. Druge organizacije pa bodo izvajale in zagotavljale prevoze na **območju Celja in Nove Gorice**.

Za prevoze v Ljubljani, lahko pišete na prevozi@dsis-drustvo.si, v Mariboru pa na alenka@dsis-drustvo.si

Pogoji za koriščenje Prevoza na klic

Upravičenci za koriščenje Prevozov na klic so vsi **invalidi s priznanim statusom invalidnosti**. Zadostovalo bo, če boste predložili Evropsko kartico ugodnosti za invalide. Nato bo DUJPP za vsakega uporabnika izdelal **posebno kartico za validacijo posameznih prevozov**.

Če potrebujete prevoz v Celju in Novi Gorici, potem lahko uporabite spletni obrazec (<https://www.dujpp.si/prevozi-na-klic.html#Prevozi-na-klic>) ali pa pokličete na DUJPP (Družbo za upravljanje javnega potniškega prometa) na 051 266 377 med 8. in 14. uro oziroma lahko tudi pišete na prevozinaklic@dujpp.si.

Prevozi se izvajajo od ponedeljka do petka vsak delovni dan med 7. in 17. uro. Naročilo prevoza je potrebno nujno izvesti preko klicnega centra vsaj 24. ur prej.

(vir: NSIOS in Društvo študentov invalidov Slovenije)

ČAS ZA KAVO, PETJE IN NARAVO

Katarina Lukešević

Čas za kavo in petje

Druženje na prostem Foto: A.P./M.V. – ZIFS 2026

V vročih poletnih dneh skoraj vsa **druženja z uporabniki** posebnega socialnega programa **Veriga psihosocialne oskrbe in druženja** potekajo v notranjih klimatiziranih prostorih ali v parkih, kjer je tudi veliko sence. V **Juršincih** je bilo veselo že v torek zjutraj. Ob **skodelici kave** sta se uporabnikom programa pridružila izvajalca Anton in Slava. **Tudi zapeli so** in veselo vstopili v nov dan. V **Ljubljani** pa sta se **na prostem** ob kavici in soku družila izvajalka Marija in njen uporabnik. Še prej pa sta se podala na **polurni sprehod** po ravnini ter občudovala naravo v tem delu Ljubljane.

DANIJEL KASTELIC V ODDAJI INTERVJU

Danijel Kastelic

Foto: Radio Zeleni val

V sredinem **Intervjuju na RS 1** je bil, **15. julija**, gost oddaje **Danijel Kastelic**, **državni svetnik** in predsednik **Zveze paraplegikov Slovenije**. Govoril je o paraplegikih in tetraplegikih, pa tudi o drugih invalidih ter položaju teh v naši družbi. Zlasti, kar zadeva (ne)uresničevanje pravic. Beseda pa je nanese tudi na Državni svet RS in Kastelčevo vlogo v njem.

Celotni oddaji lahko prisluhnete preko linka: <https://prvi.rtvsllo.si/podkast/intervju-radio/3633109/175236480>

IMELI SMO LJUDI...
BOGO SAJOVIC
Borut Pogačnik

(drugi iz leve) Bogo Sajovic

Foto: Polona Avanzo

Mlajši se mogoče ne spomnijo imena in priimka, tega, nekdanjega Delovega novinarja in kasneje zanimivega pisca drugih medijev bolj desnih provenienc slovenskega novinarstva. **Bogo Sajovic** je bil novinar iz svinčenih časov naše preteklosti. Ne samo zaradi svinčeno težke cenzure, ampak tudi zaradi svinca, ki se je še uporabljal v stavnicah, kjer so postavljali strani časopisov v zrcalni strukturi vrstic tekstov.

Moj stik z njim se je pričel v zgodnjih letih mojih novinarskih poskusov, ko je bilo uredništvo Dela še na Tomšičevi ulici v Ljubljani. Spomnim se, da je bilo to še pred mojim odhodom v JLA, ko sem že občasno pisal za Delo, pa tudi za takratni Ljubljanski dnevnik. Vsebine mojih člankov so bile sicer popolnoma nepolitične ter z vsebinami, kdaj se bodo odprli letni vrtovi, koliko dreves so podrli v Tivoliju ter po čem je solata na ljubljanski tržnici. Kasneje pa, ko sem videl že malce sveta, pa sem za takratno Tedensko Tribuno (TT) napisal tudi dva zanimiva članka, ki pa sta že bila nekoliko politična, a sta vseeno ugledala luč sveta, in sicer: Niso šli vsi zaradi reforme ter reportaža s Švedske Otroci Drottningatna.

Bogov prispevek na Čufarjevi k mojim novinarskim začetkom, pa je bil predvsem ta, da je povedal in orisal, kako se privlačno napiše tekst o kakšni nesreči, s tem da bralce privabiš v situacijo z veliko čustvi, kot na primer: »Ko so ga odpeljali v bolnišnico, je njegovo zvito kolo obležalo v prašni travi ob cesti z zvitim kolesnimi obroči, kot torzo in opomin k večji previdnosti.«

Boga Sajovica sem v zadnjem desetletju srečeval mimogrede pred eno od kavarnic v bližini Plave lagune za Bežigradom, kjer je tudi uredništvo Sporočevalca, on pa je odnašal tekste ali hitel na sestanke redakcij tednika Demokracija, ki se mu je na koncu svoje novinarske kariere pridružil ter bil tudi tam oster opazovalec družbenih dogajanj v letih po osamosvojitvi. Seveda sva v kavarnici tudi kakšno rekla in popila kavo.

Priznati moram, da je imel izjemno dober spomin, saj se je tudi on še spominjal najinega sodelovanja pred desetletji.

Fotografijo objavljamo s prijaznim dovoljenjem tednika Demokracija.

ZGODOVINSKI DAN ZA RAZVOJ TOLMAČENJA ZA OSEBE Z GLUHOSLEPOTO

Tadeja Lukanc

Prva mednarodna strokovna konferenca o tolmačenju gluhoslepim

Foto: Združenje DLAN

V hiši Evropske unije v Ljubljani smo uspešno izvedli 1. mednarodno strokovno konferenco »**Tolmačenje za osebe z gluhoslepoto**«, ki je združila strokovnjake, tolmače, raziskovalce in predstavnike organizacij iz 12 držav. Dogodek je potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije dr. **Nataše Pirc Musar**. Izjemen pozdravni govor je imela varuhinja človekovih pravic dr. **Simona Drenik Bavdek**, ki je izrazila podporo **nadaljnjemu razvoju področja gluhoslepote, jezika gluhoslepih in komunikacijske dostopnosti**. Udeležence je pozdravila tudi dr. **Jerneja Jug Jerše**, vodja Predstavništva Evropske komisije v Sloveniji.

Posebej smo bili veseli tudi pozdravnega govora in podpore gospoda župana Mestne občina Ljubljana **Zorana Jankovića**. Dogodek je na izjemno visoki ravni povezovala izr. prof. dr. **Mojca Urek**, dekanja Fakultete za socialno delo Univerze v Ljubljani, Ljubljanski memorandum 2026 pa je prebral red. prof. dr. **Marko Stabej** s Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Vrhunec konference je bilo **sprejetje Ljubljanskega memoranduma 2026**, s katerim smo skupaj **začrtali smer razvoja tolmačenja za osebe z gluhoslepoto**, raziskovanja, izobraževanja, mednarodnega sodelovanja ter **uresničevanja človekovih pravic oseb z gluhoslepoto**.

S sprejetjem Ljubljanskega memoranduma 2026 je Slovenija mednarodni skupnosti predala pomembno sporočilo o pomenu jezika gluhoslepih in dostopne komunikacije. Kot država, ki je doslej **edina priznala jezik gluhoslepih** in njegovo varstvo zapisala v svojo ustavo, je ponudila pomembno izhodišče za nadaljnji razvoj tega področja tudi v drugih državah.

Danes se je v Ljubljani pisala zgodovina. Ljubljanski memorandum 2026 je skupna zaveza za prihodnost.

TUDI INVALIDE UGRABLJAJO

Oddaja Dnevnik (12.7.2026)

Foto: zajem zaslona rtvslo.si

Hrvaški državljani Srđan Aleksić, je ob svojem, res zadnjem pohodu, poleg številnih kaznivih dejanj **ugrabil v Uršnih selih še invalida**. Sicer pa je pred tem ropal v Kočevju in Črnomlju. Zanimivo je, da je v svoji domovini Hrvaški ropal, napadal in grozil, pa se je sprehajal in se sprehodil do Slovenije.

Hrvaški organi pregona ter njihovo pravosodje očitno niso naredili domače naloge, saj ni mogoče dopustiti, da se osebe s tolikšnimi števili kaznivih dejanj, ostajajo neprocesuirane.

Kolikor smo uspeli pridobiti informacije, je **invalid še vedno v stresu**, saj je bilo zanj to izjemno travmatično doživetje. O novih okoliščinah, vas bomo sproti obveščali, če bomo prejeli še dodatne informacije. Napadalec naj bi si baje sodil sam, a medicinska avtopsija še ni končana.

HALO, ZIFS...?

Poberki iz dežurne svetovalne službe

Pokličite nas na 041 381 679, vse dni v tednu med 8.00 in 21.00 uro ali povprašajte na info@zifs.si.

Dežurna svetovalna služba Združenja Invalidov – Foruma Slovenije deluje neprekinjeno vse dni v letu že od 16. marca 2020 naprej in je v tem času pomagala že več kot tisoč ljudem.

Poberek iz dežurne svetovalne službe:

- Invalidka Petra J. iz **okolice Ljubljane** sprašuje, kako je mogoče, da je zasebni investitor pričel z gradnjo večstanovanjske vile ob njihovi parceli na način, da bo ta oddaljena od geodetske meje manj kot en meter in da tudi bodoči stanovalci ne bodo imeli niti toliko prostora, da bodo lahko šli okoli te stavbe?

Sprašuje, kakšni so to zakoni v naši državi, ki dopuščajo zasebnikom, da lahko celo zasenčijo stanovanjske objekte drugih ljudi v sosedstvu?

Za odgovor smo prosili mag. **Črtomira Remca**, predsednika **Inženirske zbornice Slovenije**, ki nam je nemudoma posredoval tudi odgovor. Ta je zelo kratek: »Znano je, da manj kot dva metra ni dovoljeno, razen s soglasjem sosedov. Zato naj vaša članica oziroma svetovanka povpraša v svoji družini ali med sosedi, če morda zasebnemu investitorju niso podali soglasja, ki dopušča tudi ožjo mejo med obema stavbama oziroma med bodočo novonastalo vilo in mejo s sosedi, v tem primeru z njo.«

- Matjaž iz **Celja** nas je opozoril oziroma sprašuje, zakaj mediji ne objavijo, da laserski napad na reševalni helikopter na Štajerskem, sploh ni osamljen primer. Smešno lahko (samo za 99 evrov) je mogoče kupiti večnamenski industrijski laser za »odstranjevanje ovir in lov«, kot piše. Oglas je pospremljen z videi ubijanja ptic pevk in drugih živali...

Lahko si samo predstavljamo, kako malo ali nič ni potrebno za umor ali hudo ranitev človeka. Junijski mariborski primer napada na reševalni helikopter, je samo vrh ledene gore, se pravi.

Preverili smo in res je, kar pravi Matjaž. Cena je znižana s 299 na 99 evrov in še nekaj: z njim je mogoče povzročati požare tudi na večji oddaljenosti. Takšni prodajni artikli povzročajo lahko visoko tvegana dejanja.

Človek se vpraša: ali pri nas sploh kdo bedi in spremlja, kako se lahko s takšnimi orožji oborožuje kdorkoli in s kakršnim koli namenom. In to, kar po povzetju...

ZELENA LUČ ZA GIVINOSTAT Borut Pogačnik

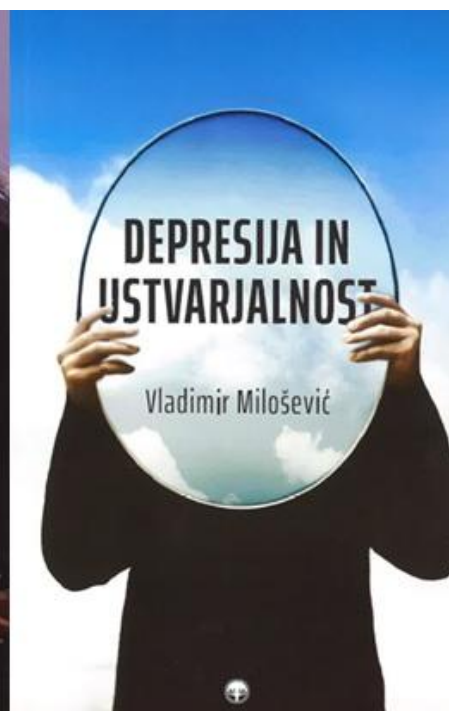
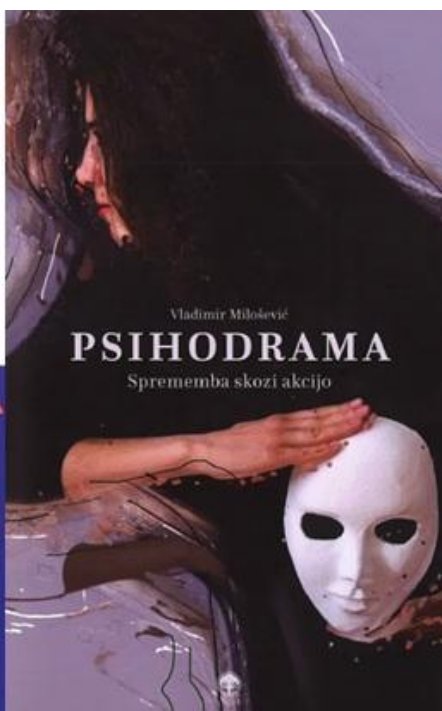
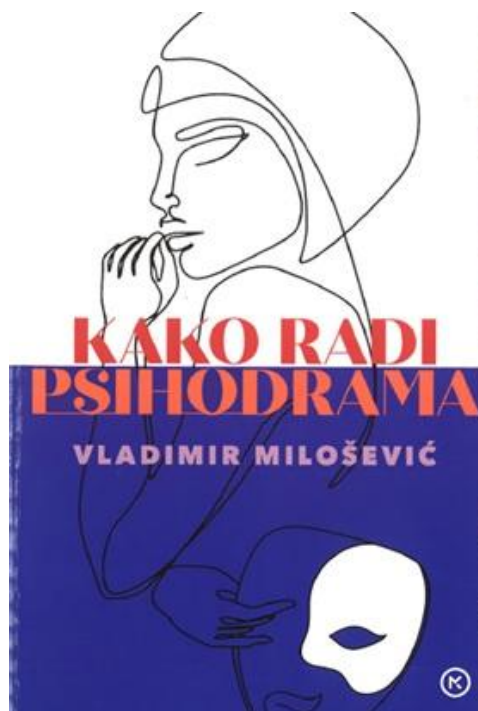
Duchennova mišična distrofija je ena izmed oblik mišične distrofije

Foto: arhiv ZIFS

V javnosti je že nekaj dni obvestilo in članki, da bodo **hrvaški distrofiki z Duchennovo mišično distrofijo**, končno smeli dobivati **zdravilo givinostat**, ki upočasnjuje potek bolezni od šestega leta starosti naprej. Kombinira pa se istočasno tudi s kortikosteroidi.

Zdravilo se daje oziroma se na težo. Dve steklenički na mesec do 40 kg. Sicer pa so **stroški te terapije med 15 in 30 tisoči evrov**. Givinostat je **že odobren pri nas**, pa v Italiji, Madžarski, Bosni in Hercegovini in drugod po Evropi.

KNJIŽNA NOVOST
PSIHODRAMA IN USTVARJALNOST
Borut Pogačnik

Knjiga Depresija in ustvarjalnost: Založba Primus, strani 208, 25,00 eur

Foto: ZIFS

O **Vladimirju Miloševiću** je bilo v zadnjih letih slišati kar veliko, saj se je **psihodrama pričela uveljavljati na psihoterapevtskem področju tudi pri nas**. Psihiater V. Milošević je namreč eden od vodilnih terapevtov psihodrame v Evropi ter človek, ki je zaposlen v idrijski psihiatrični bolnišnici.

Na kratko bi lahko rekli, da je to metoda, kjer **vključeni vanjo preprosto igrajo**, ne samo sebe, ampak tudi druge osebe. Ni namenjena samo duševnim bolnikom ali osebam, s katero od duševnih diagnoz, ampak praktično vsakomur, ki ga zanima zrcaljenje njegove težave na način, da to pred njim odigrajo druge osebe. Kako in v kakšnih pogojih, bo bralcu omogočeno skozi zanimiv, in s primeri pospremljen tekst, v obliki nekaj več kot 300 strani debele knjige.

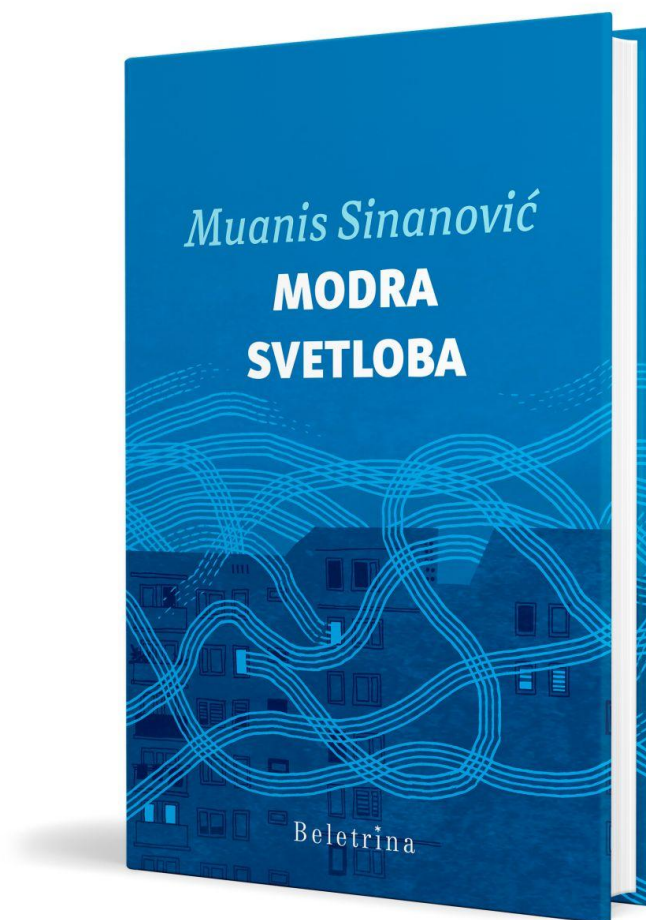
Opozoriti velja pa tudi na njegovo zadnje delo na 208 straneh, ki je izšlo letos pri nas pri **Založbi Primus** z naslovom **Depresija in ustvarjalnost** v prevodu **Nataše Jelić**. Pri tem moramo razumeti, da so nekatere osebe po svoji duševni strukturi že od zgodnje mladosti nagnjene k tako imenovanemu **depresivnemu tipu osebnosti**, pri drugih pa gre za reakcijo nekoga, ki se je znašel v hudih škripcih ali zaradi žalovanja ob izgubi oseb ali partnerstev ali morda ekonomskega zloma.

Depresija pa je lahko tudi priložnost, ko v psihoterapevtskem tretmaju poskušamo privabiti vsebine Nezavednega, ki nam lahko ponudijo speče kvalitete naše osebnosti, ki pa so zaradi nevrotičnih situacij ostale globoko pod plastjo vidne osebnosti. Če poimenujemo **Podzavest po Sigmundu Freudu** z izrazom **ID**, potem pravimo, da naj se kreativni del ID-a počasi umesti v funkcionalni Jaz ter tako postane del naše vidne in še bolj in bolje sprejete osebnosti.

Nezavedno nam ponuja takšne potenciale, da bi resnično lahko premikali svet, ali rekli gori, da se pred nami podre, kakor piše novozavezni tekst.

Močna osebnost lahko postanemo, če se samo ozavemo svojih korenin, ki so tu že ves čas, vendar so zavite v meglo nezavednosti. Nevrotična osebnost današnjega časa, pa se noče ozavestiti tega potenciala v sebi, ampak ga išče izven sebe in v pozabi na to razsežnost.

SVEŽE IZ TISKA – MODRA SVETLOBA
Inesa Grobler

Muanis Sinanović: Modra svetloba

Foto: Beletrina

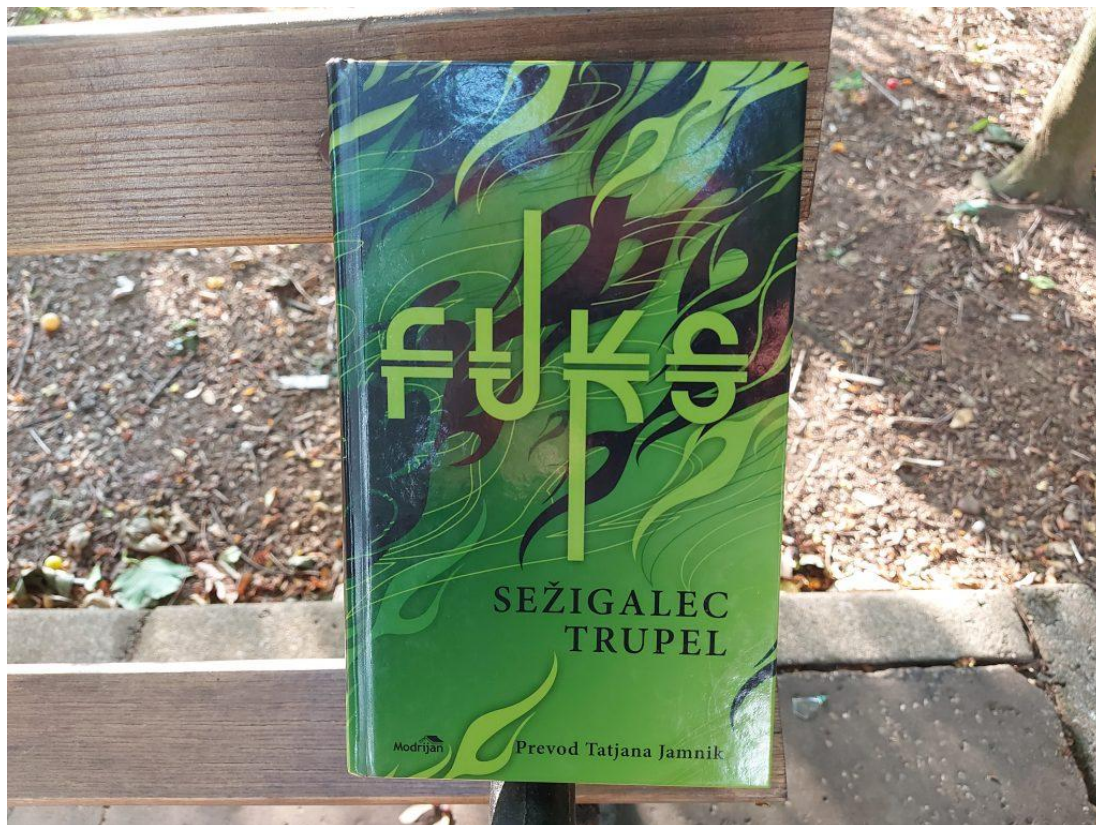
Eno mesto, eno naselje, ena stanovanjska stavba, a dva povsem različna svetova.

Ali pa se tako samo zdi, saj frustracije obeh osrednjih protagonistov Sinanovičevega romana – **Modra svetloba** - Selme, ki je v Slovenijo prišla med bratomorno vojno po koncu Jugoslavije in je, zaradi poroke z Arabcem, še toliko močneje zaznamovana s tujstvom, in Mihe, ki je v tem okolju že kar preveč udomačen, saj si dom predolgo deli z mamo in se že odkrito spogleduje z zakrknjenim samskim življenjem – poganja isti družbeni sistem z vsemi svojimi anomalijami.

Druži, ne pa tudi povezuje, ju potreba, da v življenju zavzameta aktivnejši vlogi, katerih poslanstvi sta na moč različni. Nad pripovedjo zato ves čas visi temen oblak verjetne tragedije, ki bi utegnila njuni življenji naposled usodno preplesti in nerazrešljivo zamotati. Se bo to res zgodilo ali pa bosta oba še pravočasno našla nov smisel in se otresla vsiljive družbe stigem in obupa nad tem, kar jima lahko trenutno ponudi prihodnost? Odgovor odjekne kot padec bombe, ki nas doleti scela potopljene v modrino ekrana.

Muanis Sinanović (1989) je avtor štirih pesniških in treh proznih knjig – novele, zbirke kratkih zgodb in romanov. Uveljavil se je tudi kot kritik. Leta 2012 je prejel nagrado za najboljši prvenec leta, leta 2021 pa kritiško sito za zbirko Krhke karavane, najboljšo leposlovno knjigo po izboru slovenskih literarnih kritikov. Leta 2022 je prejel še Stritarjevo nagrado za najboljšega mladega kritika. Uvrščen je v različne antologije, med drugim v antologijo slovenske poezije 20. in 21. stoletja Moj sosed na oblaku (Mein Nachbar auf der Wolke), ki je leta 2023 izšla pri založbi Hanser Verlag.

**KNJIGE VABIJO
POT V NOROST
Katarina Lukešević**

Modrijan založba, d.o.o., strani 192, 17,50 eur

Foto: Katarina Lukešević

Dogajanje psihološke srhljivke **Sežigalec trupel** (izvirno Spalovač mrtvol, 1967) je postavljeno v Pragi konec tridesetih let tik pred izbruhom druge svetovne vojne. Protagonist zgodbe je namerno naiven **Karel Kopfrkingl**, katerega sprva vidimo kot prizadevnega malomeščana in ljubečega moža, ki obožuje svojo družino: ženo Lakme in najstniška otroka, hči Zino ter sina Milija.

Med branjem kar hitro ugotovimo, da je gospod Kopfrkingl, ki je zaposlen v praškem krematoriju Hramu smrti, skoraj edina govoreča oseba v tej zgodbi, saj se izraža z monologi, v katerih pa nenehno ponavlja iste sladke stavke in fraze, sogovorniki mu pa več ali manj samo prikimavajo in se mu vljudno nasmihejo. »Abstinent sem, ne pijem, ne kadim,« se rad ponavlja gospod Kopfrkingl. Z eno besedo lahko poimenujemo gospoda Kopfrkingla kot antijunaka te zgodbe, ki predstavlja s svojo vljudnostjo in prijaznostjo **zlo banalnosti**.

Češki pisatelj **Ladislav Fuks** (1923-1994) je spretno na svoj edinstven pripovedni slog uspešno združil tragikomedijo in grozljivko, ki sta zaradi sentimentalnega jezika, katerega govori gospod Kopfrkingl, hkrati prikazani tudi satirično. Z vsako prebrano stranjo, pa nam postaja jasno, kako je gospod Kopfrkingl, ki živi v svojem lastnem svetu in dojema sežiganje trupel kot del človekovega notranjega očiščenja, zaradi slepega sledenja podlegel nacističnemu režimu. Celo preko svoje ideologije opravičuje kazniva dejanja, ki jih je sam storil proti drugemu človeku. Ko svet postaja vse bolj nor, se prilagodljiv človek, kot je gospod Kopfrkingl, **spreminja v pošast**.

Ta najbolj znani roman češkega pisatelja Ladislava Fuksa je doživel **filmsko upodobitev** pod istim naslovom zelo hitro, in sicer že leta 1969 v režiji **Juraja Herza**. Scenarij za film The Cremator (v prevodu: Kremator) sta napisala Ladislav Fuks in Juraj Herz. Pri nas pa je izšla knjiga v prevodu **Tatjane Jamnik** pri **založbi Modrijan** leta 2008. Leto kasneje je prevajalka prejela za prevod romana Sežigalec trupel Nagrado Radojke Vrančič, ki jo podeljuje Društvo slovenskih književnih prevajalcev za mlade prevajalce.

SOČA OUTDOOR FESTIVAL: TEKMOVANJE V HITRI HOJI

Tadeja Lukanc

Osebe z gluhoslepoto so prvič postale del Soča Outdoor Festivala

Foto: Združenje DLAN

Na **mednarodni dan gluhoslepote**, 27. junija, se je zgodilo nekaj, kar si bomo zapomnili. **Osebe z gluhoslepoto** so prvič postale del **Soča Outdoor Festivala** in s tem enega največjih športnih dogodkov v Sloveniji, na katerem je letos sodelovalo kar **3.600 tekmovalcev iz 52 držav**.

Za osebe z gluhoslepoto je bila pripravljena prilagojena **proga hitre hoje**, na kateri so pokazali neverjetno odločnost, pogum in vztrajnost. S svojim nastopom niso predstavljali le sebe, temveč tudi pomembno sporočilo, da je **šport lahko dostopen vsem**, kadar znamo odstraniti ovire. Ponosni smo na prav vsakega udeleženca. Prav vsi ste zmagovalci.

Letošnji najboljši

Foto: Združenje DLAN

Posebne čestitke pa letošnjim najboljšim:

Ženske:

1. Tanja Glušič
2. Lucija Brumec
3. Martina Dragan

Moški:

1. Rok Anžur
2. Anton Polutnik
3. Miha Rupnik

Vaš uspeh je veliko več kot športna zmaga. Je dokaz, da imajo tudi osebe z gluhoslepoto svoje mesto na velikih športnih prizoriščih, če jim družba omogoči priložnost. Hvala organizatorjem Soča Outdoor Festivala, vsem prostovoljcem, spremljevalcem, zaposlenim in podpornikom, ki ste soustvarili ta zgodovinski trenutek. Iskrene čestitke vsem sodelujočim. Neizmerno ponosni smo na vas.

KDO ZA VRAGA JE JOŽE PRIMOŽIČ, ALI SPOMINI LETNIKA 1949, KI GA DRUGI NISO OPAZILI Jože Primožič*

Jože Primožič

Foto: osebni arhiv

Več jih je bilo, ki so mi rekli: »**Napiši kaj, saj pisati pa znaš**« Drugega pač ne. Saj ne rečem, da se mi včasih kakšna stvar, ki jo napišem dopade, ampak, da bi znal napisati zgodbo, to pač ne. Pa tudi o čem naj pišem, da bo moje branje zanimivo za druge. Kaj pa ljudi zanima. Seks, intimnosti, tuje nesreče in morda opisovanje časa, ki mu pripadajo. O prvih dveh ne bom, lahko pa kaj napišem o času, v katerem sem živel. Zgodbe in zapletov ne bo. Moja domišljija ni narejena v to smer, da bi naredil koncept s strukturo romana in junaki ter nato polnil z vsebino, pa ni po mojem okusu. To je delal recimo **Anton Ingolič**. Prišel je v Delavsko knjižnico ter prosil za vse knjige na neko temo in potem je bilo samo vprašanje časa, kdaj bo na to temo izšel njegov novi roman. Skušal bom kronološko nanizati dogodke, ki se mi bodo zdeli zanimivi ali neumni ter opisovati ljudi, ki sem jih v življenju srečal, pa oni tega niso opazili. Še več objavil bom imena kar vseh ljudi, ki se jih spomnim. Morda bo kdo tole bral in bo užaljen, ker ga nisem omenil. Morda bo bral tole kdo, ki sem ga nekoč srečal in o njegovem življenju nič ne vem. Zelo bom vesel, če se bo oglasil na ta ali drugačen način in kaj dodal k kroniki.

Predno grem naprej, grem malo nazaj. Pa še to. V nadaljevanju, če sploh bo, bo veliko povezav. To pa zato, ker me je Zlatka opozorila, da dinozavrov, ki jih navajam, nihče ne pozna.

Najprej o mojih prednikih

Že pri pedigreju se nimam s čem hvaliti. Glede na nori čas v katerem živimo, bi bilo potrebno celo nekatere stvari zamolčati. Pa vseeno. Pišem se **Primožič**. Primožičev je v Sloveniji kakšnih 1.500, ampak jaz sem v sorodu le z nekaj njih. Če odtipkate v Google **Jože Primožič**, ali pa **Josip Primožič**, kot je bilo ime **mojemu očetu**, boste našli zadetke za olimpijca Josipa Primožiča, s katerim pa nisem prav nič v sorodu. O nastanku priimka je več razlag. Po eni je priimek nastal iz imena Primož, po drugi je bil to nekdo, ki se je primožil, po tretji pa tisti, ki je bil prvi, torej **latinsko Primus**.

Verjetno **prvo rojeni otrok**, ki so ga tudi krstili za Primusa, Lahko pa je bil ta Primus tudi oznaka tudi za kakšnega vaškega prvaka. Kakorkoli že, moj najstarejši, do sedaj **ugotovljeni prednik** s priimkom Primožič, **Jakob Primožič** rojen okoli 1690 na Blokah v vasi Sleme, njegov **sin Jerenej**, se je rodil leta 1717, njegov **vnuk Josef Primožič** imenovan tudi Bločan (1813 – 1903) **sin Blaža Primožiča** (1782 - 1852) se je okoli leta 1830 preselil v Šentrupert na Dolenjskem in se poročil z Marijo Snidarsic (1809 – 1888).

Njegov vnuk in **moj ded Alojzij Primožič**, Jerenejev sin (1834 – 1911) rojen leta 1879 (umrl 1969) je bil najstarejši Primožič, ki sem ga poznal v živo, **prvi človek z leseno nogo**, ki sem ga poznal in kot sem kasneje ugotovil **prvi vojni invalid**, ki sem ga poznal.

Nogo je izgubil v vojski še pred prvo svetovno vojno in je za invalidnino dobil kantino v vojašnici na Ptuj. Zato je bil tudi moj oče rojen na Ptuj. Po vrnitvi na Dolenjsko je bil baje občinski tajnik. Jaz sem si ga zapomnil pa leseni nogi in čikanju tobaka. Ker takrat še ni bilo Soče, si je vsakič, ko se je noga obrabila, novo stesal sam.

Sem imel idejo, da bi iz Primožičev naredil poslovno priložnost. **Primožiči kupujejo od Primožičev**. Sedaj kupujem le **rebulu** (Rebola gialla) Primosic od **Marka Primožiča** iz Oslavja, barvam avto pri **Gregorju Primožiču** v Ljubljani in včasih sem naročal zlate znake pri **Tomažu Primožiču** v Kranju. (v AT Primožič je A verjetno sedaj žena Alenka včasih zaposlena na Občini Kranj).

Očetova družina je imela 12 preživelih otrok, ki so šli večinoma zelo zgodaj od doma. Moj **oče Josip po domače Pepi** (1908 – 1985) v Ljubljano v Škofove zavode, kje se je izučil za ključavničarja. Zato, da bi preživel sebe, starše in še tiste sestre, ki so ostale doma, je šel v Kraljevo vojno mornarico za strojnika na torpedovki. Šolo za podoficirje v Boki Kotorski zaključil skupaj s Francem Lenarčičem dedom Mladena Urema (https://hr.wikipedia.org/wiki/Mladen_Urem), direktorja Muzeja grada Rijeka (kar ugotoviva ob mojem raziskovanju družine Sučić iz Čičićev v času, ko je še delal v arhivu).

Po razpadu **Jugoslovanske vojske** je bil demobiliziran in je prišel domov na Dolenjsko. Tu ga je baje župnik ovadil Italijanom, ki so ga zaprli in odpeljali najprej v taborišče v Padovo nato pa v Gonars. Od tedaj naprej je komuniste ljubil prav toliko kot duhovščino.

Koga je vse spoznal v taborišču, ne vem. Našel sem le njegovo izjavo da je bil **Albin Pisanski** skupaj z njim v taborišču ter da je njegova žena, 1941 zbirala ženske svilene nogavice in iz njih pletla puloverje za partizane. Po vojni, pa je ohranil stike le samo s svojimi mornarji, med katerimi pa ni bilo več **Sergeja Mašere** (več o njemu na: https://sl.wikipedia.org/wiki/Sergej_Ma%C5%A1era).

Po kapitulaciji Italije je bil baje ob pomoči **ljublanskega slaščičarja Bizjaka** (napolitanke na Gosposvetski) prepeljan v Bolnišnico častnih sester v Zagreb. Po odpustu je, ko je dokazal NDH-jevskim oblastem, da je »nacionalno ispravan«, delal v Simensu, kasnejšem Rade Končarju. Po osvoboditvi so mu zagrebške oblasti ukazale, da zapusti Zagreb. Vrnil se je v Šentrupert, kjer je moral novim oblastem dokazovati, da ima pravico bivati v hiši svojih staršev, kasneje pa je dobil dovoljenje za selitev v Ljubljano, kjer se je zaposlil v Hotelu Union.

Tu je treba omeniti še **usode mojih 11 tet in stricev**. Poldeta je med vojno nabodel vol in je zaradi tega umrl. Lojzeta in Antona Tončka so baje v partizanih njuni ustrelili v hrbet nekje okoli Žužemberka. O tem bi morda kaj vedel **Zdenko Roter** (https://sl.wikipedia.org/wiki/Zdenko_Roter), pa mi ni uspelo navezati kontakta z njim.

Viktor (1911 – 1982) je naredil v partizanih kariero (bil je vodja varovanja Baze 20 v Kočevskem rogu) in se je iz partizanov vrnil živ in ga najdemo na portalu Udba.net. Njegova hči, ki živi v Novem mestu je, kot je rekla najina teta **Angela**, delala s trapci. Po mamini strani (**Ernestini Erni Foissy**) ima dva polbrata **Milana** in **Marjana Potrča**. Z možen **Dušanom Podkrižnikom** imata hči **Natašo** (bivšo odlično atletinjo) poročeno Eržen (Milan Eržen, trener Bahrainjskega princa, sedaj Bahrain merida <https://bahraincyclingteam.com/team/>) in sina **Mateja**.

Na tem portalu Udba.net sta tudi dve teti. **Ivana** je bila v argentinskih izseljenskih medijih ob smrti proglašena za herojinjo, ker je ob koncu vojne pripeljala vlak ranjenih domobrancev iz Novega mesta do Celja in od tam naprej na avstrijsko Koroško.

Ampak kot mi je na pogrebu njegove mame dejal moj prijatelj **Hanza**, upokojeni profesor za srednji vek na Filozofski fakulteti Janez Peršič (https://sl.wikipedia.org/wiki/Janez_Per%C5%A1%C4%8D). »Jusuf, tvoja teta ni bila pri domobrancih, ona je bila pri četnikih,« (Sem si oddahnil). Drži, da je bila teta (ne s partizanskim, ampak četniškim imenom Irena) bolničarka pri četnikih, o čemer na več straneh piše **Ivan Korošec** v knjigi **Moja dolina**.

Jaz nimam prav nič s tem, da moj oče ni bil v partizanih in s tem da je bila moja teta pri četnikih, zato mislim, da bi nam morali potomci »borcev« dovoliti, da tudi mi živimo v Sloveniji. Teto, ki se zaradi groženj s smrtjo ni upala nikoli v Jugoslavijo smo vsi skupaj tardeči, tabeli in tazeleni hodili gledat v Celovec in Gorizio.

Druga teta **Stanislava** s portala Udba.net, se je šolala pri Uršulinkah in je po neumnosti 8. maja skupaj z nekaj sošolkami bežala na Gorenjsko in se po naključju znašla v koloni beguncev, ki so šli v Avstrijo skozi nedograjeni Ljubeljski predor. Zgodba se je nadaljevala v izseljenskem taborišču Servergliano v Italiji, kjer je končala slovensko učiteljske in gimnazije ter se končala v samostanu sester Usmiljenk v Parizu na Rue de Bac, kjer se je izšolala še za medicinsko sestro.

Zaradi nje smo šli na družinsko potovanje v Pariz v času, ko so še obstajali skupinski potni listi. Sevniki z Vipavske so bili zraven pa verjetno tudi **Tomažev** bivši tast **Luzner** (**Tomaž Wraber**, TV režiser, predsednik Zveze slepih in slabovidnih). Po upokojitvi, ko je morala zapustiti »studio« v centru Pariza, je bila raje kot v domu med starimi nunami, med klošarji pri Karitasu.

Po 63 letih sva jo pripeljala z bratom v Slovenijo umret. V domu v Mengšu spet ni hotela imeti nič opraviti s drugimi sestrami, še posebej z Rodetovo ne (dvojna sestra torej. Od Franca in od moje tete), ki se je hotela z njo pogovarjati po francosko. Z menoj se je veliko, čeprav nimam nobenih zakramentov in ne znam francosko, da bi ji bral njenega priljubljenega **Ratzingerja** (Josef Aloiz: https://sl.wikipedia.org/wiki/Pape%C5%BE_Benedikt_XVI).

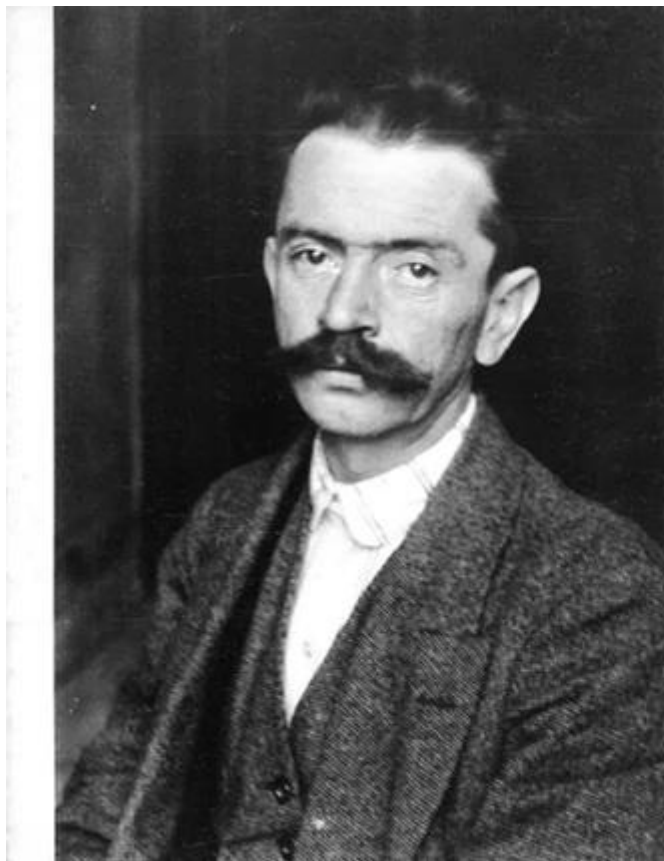
Stric **Maks**, ki se je izučil za čevljarja in je živel v Mariboru je bil z družino med vojno izseljen v Srbijo. V družini sta sin **Marjan** in hči **Marta**. Marjanovih sinov **Dejana** in **Iztoka** nisem videl nikoli, pač pa imam na FB njegovega vnuka **Mateja**. Z njegovo ženo **Slavico** pa se do njene smrti slišala po telefonu pa tudi obiskoval sem jo. **Marta** (včasih priznana modna oblikovalka svojim butikom v stari Ljubljani) je umrla pred leti v Borovnici, njena hči **Marina Hrovatin** pa je moja FB prijateljica.

Teta **Mara**, po poklicu šivilja, se je »dobro« poročila v Ljubljano z **Joškom Sotlerjem** (predsednik Turistične zbornice) in je tu dajala zavetje svojim bratom in sestram, kadar so prihajali v Ljubljano. Sin **Ciril** se preselil na Ptuj, kjer živi njegov sin **Matjaž**. Sva se v zadnji letih srečala. Drugi sin **Gorazd** je bil akademski kipar. Njegova hči **Alenka Sotler** (https://sl.wikipedia.org/wiki/Alenka_Sotler) je postala priznana ilustratorica in si je zato v priimek dodala še en t ter ustanovila Kreativni razred. Sva veliko v stikih, saj me ima zaradi majhne starostne razlike za svojega bratranca.

Tri sestre **Agela**, **Kristina** in **Vera** so ostale doma in negovale mojo staro mamo, ki se jo je lotil Parkinson. Kasneje se Vera preseli v Ljubljano in je bila kuharica v porodnišnici, Kristina pa se poroči z **Jožetom Pepijem Rugljem** in ostane na kmetiji. Tam je še vedno njen sin **Anton Tonček** z ženo **Polono** (bivša ravnateljica OŠ Šentrupert), medtem ko se je sestra **Marija Marička** (sedaj Koprivc) poročila na Mirno. S Tonetovima **Martino** in **Jernejem** ter Marijinima **Katjo** in **Kristino**, vzdržuje moj sin **Uroš** stalne stike, čeprav gre za bratrance in sestrične v prvem kolenu. Ob pogrebu starega očeta **Alojza Primožiča** so tardeči še stali pred cerkvijo, pri naslednjih pogrebih je se ja pa obrnilo. Evo ti sprave. Je bil pogreb poleti in je bilo v cerkvi bolj hladno.

***Jože Primožič**, nekdanji sekretar Sončka – Zveze društev za cerebralno paralizo Slovenije, živi in dela na otoku Krku. Ker rad fotografira ptice, uporablja posebno masko. Ni nevaren terorist!

STOLETJE IN POL OD ROJSTVA NAŠEGA NAJVEČJEGA PISATELJA IN OBČUTLIVEGA OPAZOVALCA DRUŽBE

Ivan Cankar (1876-1918)

Srce ne pozna malenkosti: Misli Ivana Cankarja, stran 69, Cankarjeva založba, 2018

Foto: Fr. Vesel/ZIFS

Bog ni ustvaril oči, da bi jokale, ne jezika, da bi
preklinjal, ne srca, da bi obupavalo. Tam zadaj
je še drug svet, tam daleč je drugo življenje: tja
se napotim!

Kaj sem storil, o Gospod

Vse premalokrat se zavemo **korenin slovenske kulture**: Žená in mož, ki so postavili temelje slovenski kulturi in naši narodnostni bití. Njihove misli, ki so zaznamovale obdobje, ki so ga preživeli na tem lepem koncu Zemlje, so nam podarjene v obliki črtic, novel, pesmi in romanov, v katerih so orisali Duh tistega časa ter velikokrat preroško videli, kako se bodo naslednji rodovi odzivali na klic »svete zemlje, po katerih so hodili.«

Prav strah nas je in bojazni so upravičene, če si ogledamo dandanašnje ocene znanja materne jezika in sposobnosti izražanja ter hkrati pisanja v njem. Redki so, ki **preberejo vsak teden novo knjigo**, še redkejši pa tisti, ki vsako leto posežejo po **klasikih naše literarne zgodovine**.

Ivan Cankar se je rodil leto zatem, ko je ugledal luč sveta tudi izjemno zanimivi psiholog ter preučevalec Nadčutnega ter arhaičnega **Carl Gustav Jung**.

Kot vse kaže, je bilo obdobje druge polovice 19. stoletja izjemno bogato po vzniklih brstičih ozavedanja, da je poleg tega vidnega, dotakljivega in časovno opredeljenega sveta, še en Svet tam zadaj, ki ga ni mogoče dotakniti in si predstavljati, kako je biti Tam s perspektive sveta tukaj in zdaj.

Sporočevalca izdaja Združenje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 3534, 1116 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679; e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Z odločbo Ministrstva za kulturo z dne 16.12.2020 je elektronski medij »Sporočevalec« v razvidu medijev pod zaporedno številko 2378.

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (FIHO), Luka Pavlin (ZDSSS), Boris Horvat Tihi (ZDGNS), Anja Pišlar (Zveza Sožitje), Edvard Rednak (ZMS), Drago Perko (Zveza ŠIS – SPK), Staša Pust (Zveza Sonček so.p.), Niko Kostjukovskij (predstavniki bralcev)

Izhajanje revije podpirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in Ministrstvo za kulturo.